

Raision kaupungin toimihenkilöt KTV ry 396
1966 – 1991

Marjatta Kontula

Tämä historiikki on kirjoitettu 25-vuotisjuhlan kunniaksi yhdistyksen nykyisille ja tuleville jäsenille sekä seuraavan neljännesvuosisadan perustaksi.

NUO ”YHDEKSÄN URHEATA”, perustivat yhdistyksemme 13.3.1966. Raisio kauppalana oli silloin vielä pieni, mutta toimihenkilöiden määrä oli jo kasvanut muutaman vuoden aikana huomattavasti ja ajatus oman yhdistyksen perustamisesta tuli ajankohtaiseksi. Käsitelmäni mukaan yhdistyksen perustamisesta oli käyty kiivastakin keskustelua sen tarpeellisuudesta. Yhdistyksen päämääränä oli hoitaa kuukausipalkkaisten työntekijöiden edunvalvonta sekä palkka- ja työsuhdeasiat. Alussa yhdistyksen jäsenmäärä oli pieni ja miesvoittoinen.

Kunnan kasvaessa ja muuttuessa kaupungiksi on yhdistyksen jäsenmäärä kasvanut ja muuttunut naisvoittoiseksi. Yhdistys on myös monipuolistunut eri ammattialoittain. Mukaan on tullut myöskin vapaa-aika- ja opintotoimintaa. Perhepäivähoitajista on perustettu alaosasto, joka on toiminut vireästi ja itsenäisesti hyvässä yhteistyössä yhdistyksen kanssa.

Yhdistyksellä on alusta alkaen ollut onni saada keskuudestaan toimivia luottamushenkilöitä, jotka ovat vuosikaudet kukin omalla vastuualueellaan pyyteettömästi tehneet työtä yhdistyksen päämäärien hyväksi. He ovat luoneet yhdistyksen toiminnalle perustan, jossa nykyistenkin luottamushenkilöiden on mielekästä työskennellä.

Mistä tulevaisuudessa löytyvät nämä luottamushenkilöt, jotka pyyteettömästi jaksavat vuosikaudet tehdä yhdistykselle ja jäsenistölle arvokasta työtä? Miten luottamushenkilöt tulevat tulevaisuudessa selviytymään muuttuvassa yhteiskunnassa kunnalliskulttuurin, tulos- ja tavoitejohtamisen, rationalisoinnin ym. muutosvaiheessa? Siinä meille tulevaisuuden haasteita seuraavat 25 vuotta. Erittäin arvokkaana pidän sitä, että saamme tehdä yhdistyksemme työtä rauhan aikana tässä muuttuvassa maailmassa.

Lopuksi haluan kiittää erityisesti lehtori Marjatta Kontulaa, joka on kirjoittanut yhdistyksemme historiikin, sekä Atte Järveä, joka on videoinut yhdistyksemme luottamushenkilöitä. Kiitos myös niille lukuisille henkilöille, jotka ovat vuosien varrella mahdollistaneet yhdistyksen toiminnan onnistumisen tavalla tai toisella. YHTEISTYÖ ON VOIMAA!

Raisiossa 17. maaliskuuta 1991
Raision kaupungin toimihenkilöt
KTV ry 396

Merja Malin
Puheenjohtaja

JOHDANTO

Raision kaupungin toimihenkilöt KTV ry:n syntyvaiheet sijoittuvat 1960-luvun puoliväliin.

Koko 1950-luvun ja 1960-luvun Raision väkiluku kasvoi voimakkaasti. Muuttoliike kuntaan oli vilkasta ja Raisio muuttui nopeassa tahdissa maaseudusta kaupunkimaiseksi taajamaksi, maatalousyhteisöstä teollisuus- ja palveluyhteisöksi.

Myös kunnan palveluksessa olevien työntekijöiden määrä kasvoi nopeasti. Raisio muuttui vuoden 1966 alusta kauppalaksi, ja pian tulikin ajankohtaiseksi oman ay-yhdistyksen perustaminen, jotta paremmin voitaisiin hoitaa oman kauppalan työntekijöiden työ- ja palkkaetuja.

Yhdistyksen perustava kokous kutsuttiin kokoon 13.3.1966 Raision kauppalantalolle Ahti Rantasen toimesta.

Toimitsija Niilo Alho Turusta oli moneen otteeseen sitä ennen todennut, että oma paikallisyhdistys Raisiossa olisi tarpeellinen.

Ammattiyhdistyksen perustamispäätös oli yksimielinen ja yhdistys sai nimekseen Raision kauppalan toimihenkilöt ja viranhaltijat.

Yhdistys anoi ja pääsi myös jäseneksi Suomen kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liittoon.

Toiminta Raisiossa saattoi siis alkaa täysipainoisena. ”Ei tarvinnut enää mennä Turkuun, kun saatiin oma yhdistys”, kuten pitkäaikainen sihteeri Orvokki Malmi asian sattuvasti ilmaisi.

PERUSTAVA KOKOUS

Raision kauppalan toimihenkilöt ja viranhaltijat ry:n perustava kokous pidettiin siis 13.3.1966.

Kokoukseen oli saapunut kaikkiaan 9 henkilöä ja KTV:n Turun alueen toimitsija Niilo Alho, ja nämä perustajajäsenet ovat seuraavat: Ahti Rantanen, Paavo Penttinen, Erkki Lehto, Orvo Ranta, Birger Aittala, Orvokki Malmi, Bertta Kauppinen, Arvi Varpi ja Aili Siljanto.

Kokouksen avasi toimitsija Niilo Alho selvitellessä lyhyesti oman ay-yhdistyksen tarpeellisuutta nopeasti kasvavassa Raisiossa omien viranhaltijoiden ja kuukausipalkkaisten asioiden ja etujen ajamiseksi.

Perustavan kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Niilo Alho, pöytäkirjan pitäjäksi Ahti Rantanen ja pöytäkirjan tarkastajiksi Paavo Penttinen ja Erkki Lehto.

Kokous päätti yksimielisesti, että Raisioon perustetaan ammattiyhdistys. Yhdistyksen nimeksi hyväksyttiin Raision kauppalan toimihenkilöt ja viranhaltijat. Yhdistys päätettiin myös rekisteröidä, ja sille hyväksyttiin Suomen kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liiton liittokokouksen tähän tarkoitukseen hyväksytyt säännöt.

Yhdistyksen ensimmäinen kokous sai puheenjohtajaltaan kiitosta ”asiallisesta kokoustavasta”.

UUDEN YHDISTYKSEN ENSIMMÄINEN TOIMINTAVUOSI

Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Orvo Ranta ja sihteeriksi Orvokki Malmi. Orvo Ranta hoitikin sitten puheenjohtajan tehtäviä ensimmäiset 4 vuotta, lepäsi vuoden ja jatkoi seuraavat neljä vuotta aina vuoteen 1975. Myös ensimmäiseksi sihteeriksi valittiin Orvokki Malmi, joka lupautui tehtävään ”pieneksi aikaa”, hoiti sihteerin tehtäviä kymmenen ensimmäistä toimintavuotta. Rahastonhoitajaksi valittiin Ahti Rantanen, joka hänkin toimi siinä tehtävässään ensimmäiset neljä vuotta. Vuoden 1966 eli ensimmäisen toimikunnan muut jäsenet

olivat: Birger Aittala, Paavo Penttinen, Bertta Kauppinen, Arvi Varpi sekä varajäseninä Erkki Lehto ja Aili Siljanto.

Yhdistyksen tilien tarkastajiksi valittiin Rauha Heikuksela ja Kauko Kruskopff, jotka molemmat jatkoivat näissä tehtävissä useita vuosia.

Ensimmäisenä toimintavuotenaan toimikunta piti 9 kokousta ja vuoden lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli 46. Yhdistys kokoontui perustamisvuotenaan 5 kertaa.

Ensimmäisen vuoden kokouslistoilta löytyviä asioita olivat mm. eläkekysymykset, työpukuasiat, koulujen suursiivousajan pidentäminen 6 viikkoon ja koulujen talonmiesten, keittäjien, siivoojien ja eri laitosten henkilökunnan pääseminen virkasuhteeseen. Nämä asiat eivät suinkaan tulleet kuntoon ensimmäisenä vuonna, vaikka uusi yhdistys kävikin lukuisia neuvotteluja kauppalan edustajien kanssa.

Yhdistyksen ensimmäiseksi pääluottamusmieheksi valittiin Ahti Rantanen, joka edusti yhdistystä myös KTV:n yhdeksännessä liittokokouksessa 1966.

Ensimmäisen toimintavuoden päätteeksi voitiin todeta, että ensi askeleet oli otettu ja pitkä taival aloitettu.

Ensimmäisen vuoden toimintakertomus päättyy optimistisiin sanoihin ”yhteistyö on voimaa”.

VAROVAISESTA ALUSTA TOIMINNAN LAAJENEMISEEN

Tultuaan kauppalaksi 1966 Raision kehitys jatkui edelleen voimakkaana, palvelut monipuolistuivat, kunnan työntekijämäärä kasvoi tuntuvasti, syntyvyys sekä vilkas muuttoliike toivat Raisioon uutta väkeä, ja jo vajaan 10 vuoden päästä alettiin Raision kauppala puuhata kaupungiksi.

Tämä kymmenvuotiskausi, jolloin Raision väkiluku kasvoi yli 4000 hengellä, oli myös yhdistyksessä voimakasta kasvun aikaa. Yhdistyksen jäsenmäärä liki viisinkertaistui vuosien 66 ja 76 välisenä aikana. Perustamisvuonna 1966 yhdistyksen jäsenmäärä oli 46 ja vuonna 1976 se oli jo 213 jäsentä.

Vuonna 1974 yhdistyksen nimi muutettiin kaupungistumisen seurauksena ja kaupungin viranhaltijoiden perustaessa oman yhdistyksen Raision kaupungin toimihenkilöt ry:ksi.

Vaikka 1960-luvun lopun voimakkaasta taloudellisesta kehityksestä jouduttiin 70-luvulla kasvaviin työttömyyslukuihin ja taloudelliseen syvään lamaan, yhdistyksen ponnistelut jäsenistönsä palkka- ja työasioiden hoitamiseksi voitiin kirjata kiitettävien tuloksin.

60-luvun loppuun mennessä päästiin Suomessa 40-tuntiseen työviikkoon ansiotulojen pienentymättä, samoin saatiin vapaat lauantait 1969. Työntekijöiden vihkiäispäivä, 50 ja 60-vuotispäivät, sekä lähiomaisten hautajaispäivä tulivat palkallisiksi vapaapäiviksi.

Jo ensimmäisen toimintavuoden tavoitteena ollut Raision kauppalan työsopimussuhteisten työntekijöiden saaminen virkasuhteeseen ei onnistunut sellaisenaan, mutta kompromissiratkaisun tuloksena heidät sijoitettiin palkkaluokkiin 1967.

Vuoden 1969 aikana alettiin periä KTV:n maksut suoraan palkasta. Tämä tietysti yksinkertaisti jäsenmaksujen koontia, mutta samalla valitettavasti myös etäännytti monet jäsenet ammattiyhdistyksestään.

Vuonna 1969 yhdistys eli kuumen kesän, kun Ammattikoulun kuntainliitto oli päättänyt ryhtyä ostamaan siivouspalvelunsa ulkopuolisilta. Yhdistys joutui työtaistelussaan julistamaan saarron, johon vesilaitos antoi tukensa uhkaamalla lopettaa veden jakelun. Työtaistelu päättyi kuitenkin työntekijöittemme edun mukaisesti.

Vuosikymmenen vaihtuessa alkuaikojen ongelmista pysyivät ratkaisemattomina koulujen keittola- ja siivoushenkilöstön työpukuasiat, vaikka neuvoa käytiin kysymässä aina liiton pääpaikalta Helsingistä asti.

Vuoden 1970 alusta kotiaivustajat liittyivät yhdistykseen. Alussa he saivat palkkansa Raision kauppialta, Raision seurakunnalta ja Suomen Punaiselta Ristiltä. Vuonna 1975 heistä tuli kuukausipalkkalaisia ja vasta 1990 maaliskuun alusta kotiaivustajat pääsivät työaikalain piiriin. Vuonna 1970 muuttuivat talonmiehet huoltomiehiksi ja pääsivät työaikalain piiriin.

Vuonna 1971 saatiin aikaan ensimmäinen työehtosopimus ja sen mukana 20%:n palvelusaikalisä, joka paikallisten sitkeiden neuvottelujen jälkeen saatiin Raisiossa 28%:iin.

Kun yhdistys 1971 täytti 6 vuotta, todettiin toimintakertomuksessa ykskantaan, että ensimmäinen toimintavuosi oli ollut näistä helpoin. Kokemuksen ja jäsenmäärän kasvaessa myös ongelmat näyttivät kasvavan. Ay-työ oli raskasta ja sitä tehtiin palkatta vapaaehtoisten jäsenten voimin kaikkien hyväksi, myös passiivisten jäsenten.

Vuonna 1972 saatiin työehtosopimukseen lomaltapaluu-rahaa.

Vuosi 1974 oli Raisiolle historiallinen, sillä Turun vastustuksesta huolimatta kauppalamme muuttui Raision kaupungiksi. Myös yhdistyksen nimi muuttui Raision kaupungin toimihenkilöt ry:ksi.

Vuonna 1974 aloitti toimintansa yhdistyksen opintojaosto. Vuotta myöhemmin eli 1975, naisten vuonna, perustettiin perhepäivähoitajien alaosa, jonka ensimmäiseksi puheenjohtajaksi tuli Raija Routio.

Vuonna 1975 vaihtui myös pitkäaikainen puheenjohtaja Orvo Ranta Paavo Penttiseen, palkkarintamalla käytiin nk. kurkistusneuvottelut ja saatiin aikaan kuoppakorotukset. Koko maassa käytiin useita työtaisteluita, joista ehkä poliisien lakko oli erikoislaatuinen.

Yhdistyksen toiminta huipentui 13.3.1976 Kuloisten koululla pidettyihin 10-vuotisjuhliin. Juhlissa vihittiin ja otettiin käyttöön yhdistyksen oma lippu.

1970-luvun puolivälissä elettiin työttömyyden kasvun aikaa ja vuosikymmenen loppua kohti työttömyys Suomessa paheni. 1978 Suomessa oli 200 000 työtöntä ja erikoisesti nuorisotyöttömyys huolestutti. Vuonna 1979 yhdistys kävi lähetystönä työvoimaministeriössä, SAK:ssa ja KTV:ssä kiinnittämässä huomiota matalapalkkaisten ongelmiin ja erikoisesti tähän huolestuttavaan nuorisotyöttömyyteen.

Raision kaupungin kasvuvauhti tasaantui vuosikymmenen loppua kohti. Yhdistyksen jäsenmäärä kuitenkin kaksinkertaistui vuosien 75 ja 80 aikana 179 jäsenestä 338 jäseneseen.

Vuosien lopulla perustettiin teknisen viraston alaisuuteen siivouskeskus ja saatiin päätoiminen isännöitsijä sekä siivoustyön johtaja.

Vuosikymmenen lopulla syntyi Raisiossa myös työpaikkademokratia-organisaatio ja sen ensikokeilut käytännössä alkoivat 1979.

Paikallisesti saavutetut matalapalkkatkaisu- ja matalapalkkaisille työntekijöille etuja, jotka olivat valtakunnantason verrattuna suurempia. Myös pitkään puhuttanut suojavaatekysymys ratkesi ennen vuosikymmenen vaihtumista.

TÄRKEÄ HUVITOIMIKUNTA

Vuonna 1970 aloitti yhdistyksen huvitoimikunta Yrjö Lahtisen kokoonkutsamana. Toimikunta aloitti varovaisesti järjestämällä aluksi laivaretkiä Ahvenanmaalle ja Ruotsiin sekä teatterimatkan Turkuun, jossa elettiin 70-luvun alussa Holmbergin kautta.

Huvitoimikunta on alusta asti ollut jäsenistölle erittäin tärkeä, ja niinpä vuoden 1975 toimintakertomuksessa voitiinkin huvitoimikunnan osalta todeta kiitoksella, että kaikki juhlat olivat olleet aina asianmukaisessa kunnossa.

Ensimmäisestä kokoonkutsujasta huolimatta huvitoimikunnan jäsenet ovat olleet suurimmaksi osaksi naisia, koska miehet kuulemma melko pian kyllästyvät paperikoristeiden tekoon ja siirtyvät lähinnä vain asianmukaisesti huvittelemaan.

1980-luku oli huvitoimikunnan vilkkainta ja työntäyteisintä aikaa. Laajimmillaan huvitoimikuntaan on kuulunut nimettynä jopa 16 jäsentä. Myös monet toimikunnan aktiiviset jäsenet ovat aloittaneet ay-työnsä huvitoimikunnassa. Näistä mainittakoon yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja Merja Malin.

Huvitoimikunnan harteilla on ollut alusta lähtien koko perheen suosittu joulujuhlat, kiitetyt tanssikurssit, joille on aina toivottu jatkoa, teatterimatkat, saunaillat, ay-vierailut Suomessa ja ystävyyskaupungeissa Sigtunassa ja Kingisepissä, puhumattakaan lumisten talvien kuutamohiihdoista, potkukelkkaviesteistä ja lukuisista laivaseminaareista.

Vuonna 1988 järjestetyn retken yhteydessä kuultiin Karjaalla ensimmäiset luennot vapaakuntaideasta, joka nyt vuosikymmenen vaihtuessa on totista kokeilua Raisiossa.

Kiitokset huvitoimikunnassa tehdystä pitkästä työstä ansaitsee erityisesti Eeva Virtanen, uupumaton ideoija, joka hallitsi kaiken lippunauhujen punonnasta juhlien pääkokin ja emännän tehtäviin. Muita kiitoksen ansainneita ”huvittavia ihmisiä” ovat olleet Laila Ranta, Seija Penttinen, Aili Heinonen, Reijo Tuomi, teatterintekijä Pirkko Koskinen ja aktiivinen puuhaihminen Anna-Maija Malmi. Unohtaa ei myöskään sovi koko kaupungin suosikkeja can can- tyttöjä 80-luvun lopun juhlista. Ja tietysti – kiitokset kuuluvat myös kaikille huvitoimikunnassa työskennelleille, sillä ”yhteistyö on voimaa” huvittelussakin.

OPINTOJAOSTO SYNTYY

Vuonna 1974 perustettiin yhdistyksen opintojaosto, joka aloitti toimintansa 28.10.1974 Eelis Saarten kutsumana kurssilla ”Ammattiyhdistystiedon perusteet”.

Opintojaoston kantavia voimia on ollut sen ensimmäisen kokoonkutsuja Eelis Saarre, joka on ollut koko ajan mukana jaoston toiminnassa.

80-luvun puolivälissä opintojaoston toiminta oli hyvin vilkasta, sillä Raisioon suunniteltu uusi siivousmitoitus aiheutti runsaasti koulutustarvetta.

1984 todettiin jaoston toimintakertomuksessa, että opintotoiminta oli ollut kiitettävän vilkasta. Jaostossa toimi 1984 9 opintokerhoa, jotka kaikki suorittivat opiskelunsa loppuun. Näistä peräti 7 kerhoa opiskeli uutta siivousmitoitusta.

Vuonna 1984 liitettiin myös TSL:n Turun läntisten ympäristökuntien opintojärjestöön ja sijoitettiin valtakunnallisessa KTV:n tilastossa neljännelle sijalle opintokerhojen lukumäärässä.

Jälleen vuosikymmenen lopussa 1988 kiinnostus opintokerhotoimintaan kasvoi parin hiljaisemman vuoden jälkeen. Opintotarvetta aiheuttivat tällöin Raision kaupungin vapaakuntasuunnitelmat, kaupungin työn tehostamiskampanja, tulosvastuun korostuminen ja rationalisointi.

Vuonna 1989 perhepäivähoitajat perustivat kaksi omaa opintokerhoa: Päivänsäteet ja Menninkäiset. 23.11.1989 perustettiin tutkiva ja tuottava opintokerho yhdistyksen 25-vuotisjuhlahistoriikin kokoamista ja valmistamista varten.

Tämän opintokerhon työn tulokset näette nyt edessänne.

PERHEPÄIVÄHOITAJAT OMAKSI ALAOSASTOKSI

Eräänä tukahduttavan kuumana elokuun iltana 1975 kokoontuivat Raision silloiset perhepäivähoitajat ohjaajansa johdolla suuren pöydän ääreen. Tähän tilaisuuteen saapuivat ”kosioretkelleen” komeat miehet Paavo Penttinen ja Raimo Kulmala taka-ajatuksenaan saada

perhepäivähoitajat liittymään yhdistykseen. Kosiomatka ei ollut turha. Jo 22.9.1975 oli alaostaston perustava kokous. Mukana perustavassa kokouksessa oli jälleen konkaritoimitsija Niilo Alho Turusta. Alaostaston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Raija Routio, joka oli Leila Korhosen ohella ensimmäinen työsopimuksen solminut perhepäivähoitaja Raision kaupungissa. Raija Routio toimi perhepäivähoitajien alaostaston puheenjohtajana 11 vuotta.

Alaostasto aloitti toimintansa hyvin reippaasti ja ripeästi. Kiinteitä yhteyksiä solmittiin virkakisariin Uudessakaupungissa ja Vantaalla. Ja jo ensimmäisenä vuonna lähestyttiin KTV:tä kirjelmällä, jossa anottiin siirtymistä kuukausipalkkaan sekä ylityökorvausten maksamista normaalin käytännön mukaisesti myös perhepäivähoitajien kohdalla.

Vuosi 1977 oli merkittävä vuosi. Silloin pidettiin Raisiossa Lounais-Suomen perhepäivähoitajien perustava kokous. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Raija Routio Raisiosta.

Vuonna 1978 pidettiin perhepäivähoitajien valtakunnallinen kokous Raisiossa.

Perhepäivähoitajien järjestäytymisaste omaan alaostastoonsa on ollut hyvin korkea, vuonna 1989 se oli lähes 100%.

Koska perhepäivähoitajien työpaikka on koti, ovat he halunneet virkistäytyä myös kodin ja Raision ulkopuolella. Alusta lähtien toimintaan ovat kuuluneet lukuisat retket, opintomatkat, teatterissa käynnit ja erilaiset kurssit. Varat vilkkaaseen toimintaan on kerätty yhdistykseltä saadun rahan lisäksi myyjäisillä ja arpajaisilla.

Vuonna 1982 järjestettiin menestyksellinen muotinäytös Raision Rukissa. Muotinäytöksen tuotto 4500mk luovutettiin kokonaisuudessaan Lounais-Suomen syöpäyhdistykselle ja lapsipotilaiden iltamateltan hankintaan. Myös 1990 perhepäivähoitajat lahjoittivat syöpäyhdistykselle Moikoisten palvelutaloon 5000 markalla tietokoneita, pelejä ja leluja.

Vuonna 1988 KTV:n ja Työmarkkinalaitoksen tekemä kuukausipalkkasopimus uhkasi oleellisesti heikentää perhepäivähoitajien etuja ja asemaa Raisiossa. Tiukkojen neuvottelujen jälkeen perhepäivähoitajat saivat kuitenkin kirjata saavutukseen erillissopimuksen Raision kaupungin kanssa, jota pidettiin Varsinais-Suomen parhaana työehtosopimuksena. Myös vuosi 1989 oli perhepäivähoitajille saavutuksen vuosi, koska silloin saatiin voimaan takuupalkka, mikä tarkoitti sitä, että lasten poissaolot eivät enää vaikuttaneet palkkaan vähentävästi.

Vuonna 1990 aloitti Raisiossa nk. Hallipellon kiinteistössä ryhmäperhepäivähoidon kokeilu ja 1991 Petäsviidan ryhmäperhepäiväkoti.

Toisaalta ongelmiakin on riittänyt. Vuonna 1989 alaostasto perusti keskuuteensa työryhmän laatimaan kirjelmää maaherra Pirkko Työläjärvelle, valtionvarainministeri Erkki Liikaselle ja Raision verojohtaja Markku Kaskiselle tehdäkseen tunnetuksi perhepäivähoitajien epäoikeudenmukaisen verotuskäytännön muihin ammattiryhmiin verrattuna.

Oman ammattikuntansa palkka- ja työolojen parantamisen ohella Raision perhepäivähoitajat ovat tehneet suuriarvoista työtä jo yli 15 vuotta hoitolastensa parhaaksi. Kouluttamalla itseään jatkuvasti, järjestämällä retkiä, opintokäyntejä ja juhlia hoitolapsilleen perhepäivähoitajat Raisiossa ovat pysyneet lasten päivähoidon kehityksen eturivissä koko maassa.

KOHTI VAPAAKUNTAA

80-luvun alkaessa Raision kaupungin työntekijämäärän kasvu hidastui, koska kaupunki oli 70-luvun lopun voimakkaan kasvun vauhdittamana saavuttanut hyvän palvelutason. Vuonna 1981 voitiin kuitenkin todeta, että Raision kaupungista oli tullut suurin työnantaja ja työllistäjä paikkakunnalla. Myös KTV oli kasvanut jäsenmäärältään maan suurimmaksi ammattiliitoksi. Vuonna 1981 KTV täytti 50 vuotta. Yhdistys osallistui KTV:n 50-vuotisjuhlaan Rantasipi-Ikituurissa.

Vuonna 1982 SAK täytti 75 vuotta ja pääjuhlaan Helsingissä osallistuttiin yhdistyksestä 15 hengen voimalla.

1980-luvun erääksi päätavoitteeksi nousi yhdistyksessä ammattiosaston toimihenkilöiden koulutus, koska yhä monimutkaistuva työmarkkinajärjestelmä toi jatkuvasti uusia haasteita. Toisaalta yhdistyksen taholta esitettiin myös jyrkkäsanaista arvostelua kaupungin henkilöstöpolitiikasta, kota yhdistys piti linjattomana ja nihkeänä.

Pääluottamusmiehen asema korostui sitä mukaa kuin työnantajan suhtautuminen tiukkeni. Erityisesti Raision kaupungin toimihenkilöiden yhdistyksen pääluottamusmiehen paineet kasvoivat, koska yhdistyksen ongelmat jo ammattinimikkeiden moninaisuuden takia olivat hyvin monitahoisia. Yhdistyksen pitkäaikainen pääluottamusmies Raimo Kulmala jätti tehtävänsä 1982 Ensio Kautiaiselle, joka on hoitanut näitä vaikeita tehtäviä koko vuosikymmenen ja hoitaa kiitettävästi edelleen.

Vuosikymmenen puolivälissä inflaatiouvauhti Suomessa hidastui ja työttömyyden kasvu muuttui työvoimapulaksi erityisesti palvelualoilla.

Vuonna 1985 Raision kaupunki teki periaatepäätöksen uuden siivousmitoituksen käyttöönotosta, joka aiheutti välittömästi yhdistyksessä runsasta koulutustarvetta.

Vuosikymmenen puolivälissä aloitettiin myös paikalliset keskustelut työajan lyhentämisestä, jotka sitten muutamaa vuotta myöhemmin toteutuessaan voitiin todeta otetun työntekijöiden omasta selkänahasta. Lyhentynyt työaika korvattiin samalla henkilökunnalla ja tiiviimpänä työtahtina. 1988 Raision kaupunki aloitti kampanjan ”Reilu Raisio” ja yhdistys sai ensimmäisen naispuheenjohtajansa vasta nyt, vaikka yhdistyksen jäsenmäärästä koko sen historian ajan noin 90% on ollut naisia.

Vuonna 1989 kirjattiin yhdistyksen jäsenmääräksi 485.

Vuoden 1988 suurimpia ongelmia olivat keittiöhenkilökunnan ravintoedun verotus ja mätkäytykset jälkikäteen sekä siivoustyön mitoituksen aiheuttamat ongelmat.

Raision kaupungin ensimmäinen kaupunginjohtaja Samuli Porsanger jäi hyvin ansaitsemalleen eläkkeelle ja yhdistys muisti häntä 28.10.1988.

21.8.1989 kaupunginvaltuuston päätöksellä siirrettiin palkkaneuvottelujen käyminen hallintokunnille ja samana vuonna Raisio anoi myös pääsyä vapaakuntakokeiluun. Kokeilu aloitettiin ensin kaupungin hallinnon organisaatiomuutoksilla, lähinnä vähentämällä lautakuntien määrää oleellisesti ja nimikkeiden muutoksilla. Johtavat virkamiehet saivat päällikkönimikkeen.

Vuosikymmenen lopun selvin muutos oli keskusjärjestöjen tiukkojen raamien löystyminen palkkapolitiikassa. Työ- ja palkkaehtoneuvottelut siirtyivät entistä suuremmissa määrin paikalliselle tasolle sovittaviksi. Muutos aiheutti yhdistykselle uusia suuria haasteita, ja erityisesti luottamusmiehet ja palkkaneuvottelijat joutuivat yhä suuremmissa määrin ristituleen ja vastuuseen jäsenistöä tyydyttävien tulosten saavuttamisesta.

YHDISTYKSEN VIRKAILIJOITA

Kuluneen 25 toimintavuoden aikana ovat monet yhdistyksen jäsenet toimineet vuosia aktiivisesti koko jäsenistön hyväksi.

Kaikkia näitä aktiiveja on tässä yhteydessä mahdoton luetella. Sen sijaan on varmasti syytä palauttaa mieliin eräitä heistä, kuten yhdistyksen puheenjohtajat, sihteeri, jäsenasioiden- ja taloudenhoitajat sekä pääluottamusmiehet. Seuraavaksi on koottu luettelo edellä mainituista toimihenkilöistä. He ansaitsevat parhaat kiitokset ponnisteluistaan yhdistyksen jäsenistön hyväksi.

Yhdistyksen puheenjohtajat:

Orvo Ranta 1966 – 1969, 1971 – 1974

Ahti Rantanen 1970

Paavo Penttinen 1975 – 1986
Eelis Saarre 1987
Merja Malin 1988 –

Yhdistyksen sihteerit:

Orvokki Malmi 1966 – 1975
Eelis Saarre 1976 – 1986
Eija Varteva 1987 – 1989
Pertti Pasma 1989
Paavo Penttinen 1990
Anneli Alkio 1991 –

Yhdistyksen jäsenasioiden- ja taloudenhoitajat:

Ahti Rantanen 1966 – 1969
Paavo Penttinen 1970
Kerttu Salonen 1971 – 1974
Anja Kosonen 1975 – 1986
Eija-Riitta Rehmonen 1987 –

Yhdistyksen pääluottamusmiehet:

Ahti Rantanen 1966 – 1967
Paavo Penttinen 1968 – 1969
Yrjö Lahtinen 1970 – 1972
Raimo Kulmala 1973 – 1981
Ensio Kautiainen 1982 –

YHDISTYKSEN LUOTTAMUSMIEHET

Yhdistyksellä on 25-vuotisen historiansa aikana ollut 5 pääluottamusmiestä ja yhdistyksen eri ammattialoilla ja työpaikoilla omat luottamushenkilönsä yhdyslenkkeinä. Kukin luottamusmies on toimikaudellaan tehnyt työtä, joka edustaa ay-liikkeen arkipäivää. He ovat käyneet sitkeitä neuvotteluja ja keskusteluja eri osapuolia edustavien tahojen kanssa. Paikallisella tasolla Raisiossa voidaan todeta, että he ovat onnistuneet työssään hyvin ja pystyneet hoitamaan yhdistyksen jäsenten palkka- ja työehtoja työntekijöitä tyydyttävään suuntaan. Erikoisesti matalapalkkaisten jäsenten asioita on Raisiossa pystytty hoitamaan valtakunnankin tasoon verrattuna hyvin. Kiitos siitä luottamusmiehille. Heidän työnsä ei ole kuitenkaan päättynyt. Tekemätöntä työtä löytyy myös kuluvalle vuosikymmenellä. Siitä voimme olla varmoja. 80-luvun lopulla käynnistyi Raisiossa kunnan omasta toivomuksesta vapaakuntakokeilu, joka aloitettiin vuoden 1989 alusta hallinnon uudistamisella. Tämä toi uusia tuulia myös henkilöstöhallintoon. Vuosi 1989 oli historiallinen myös palkkaneuvottelujen osalta, sillä nekin muuttuivat vapaakuntakokeilun myötä. Kaupunginvaltuuston päätös 21.8.1989 siitä, että palkkaneuvottelujen käyminen siirretään hallintokunnille, merkitsi yhdistyksen luottamusmiehille ja erikoisesti pääluottamusmiehille ja palkkaneuvottelijoille runsaasti lisätyötä. Koska yhdistyksen jäsenistö

koostuu liki 50 ammattinimikkeestä, joutuvat luottamusmiehet käymään neuvotteluja heidän palkka- ja työasioissaan 8 eri hallintokunnan kanssa. Tästä työstä he ansaitsevat jäsenistön parhaat kiitokset.

YHDISTYKSEN AMMATTINIMIKKEET

Koska pääluottamusmiestä lukuun ottamatta hyvin harvat yhdistyksen jäsenet tuntevat omat yhdistyksensä ammattinimikkeet, on alla olevaan luetteloon koottu aakkosjärjestyksessä Raision kaupungin toimihenkilöt KTV ry:n jäsenet ammattinimikkeittäin:

Ammattimies
Askarteluohjaaja
Asuntolanhoitaja
Autonkuljettaja
Erikoisammattimies
Erityisryhmien liikunnanohjaaja
Iltavalvoja
Kalustonhoitaja
Keittäjä
Keittiöapulainen
Kerhonohjaaja
Kiinteistöhoitaja
Kodinhoitaja
Kolmiperhepäivähoitaja
Korjausmies
Kotiavustaja
Kouluavustaja
Koulunkäyntiavustaja
Kuntohoitaja
Kylvettäjä
Laitosapulainen
Lastenhoitaja
Leikkikenttäohjaaja
Lippukassanhoitaja
Nuorisotalon isäntä
Perhepäivähoitaja
Perhepäivähoidon varahenkilö
Pesulanhoitaja
Puhelunvälittäjä
Pysäköinninvalvonta-apulainen
Päiväkotiapulainen
Päiväkotiapulaisharjoittelija
Päiväkotiharjoittelija
Pääoperaattori
Ruoanjakaja
Ryhmäperhepäivähoitaja
Sairaala-apulainen

Siivooja
Siivoustyönohjaaja
Sähkömestari
Toimistoapulainen
Toimistovirkailija
Uinninvalvoja
Urheilukentän vahti
Urheilulaitoksen hoitaja
Urheilulaitoksen vastaava hoitaja
Vahtimestari
Vammaisten lasten avustaja
Vastaava ruoanjakaja

KONTAKTEJA KOTIMAASSA JA ULKOMAILLA

Yhdistyksen ensimmäinen järjestetty retki tehtiin 1970 Ahvenanmaalle, ja heti sen innoittamana 1971 lähdettiin laivamatkalle Ruotsiin.

Alusta lähtien on tehty vierailuja ja opintoretkeä KTV:n kurssikeskukseen Karjaalle ja SAK:n opinahjoon Kiljavalle.

Kotimaassa yhdistys on vierailut, ja yhdistyksen vieraina on ollut ay-väkeä Lahdesta, Nokialta, Espoosta, Salosta, Hämeenlinnasta ja Uudestakaupungista.

Lähetystöinä on käyty SAK:ssa, KTV:ssa ja työvoimaministeriössä kiinnittämässä keskusjärjestöjen huomiota matalapalkkaisten etuihin ja nuorisotyöttömyyteen.

Vuonna 1976 auottiin uusia uria ja käytiin Tallinnassa solmimassa ystävyys-suhteita ja tutustumassa naapurimaan oloihin. Vuonna 1982 matkustettiin 40 hengen voimalla Kingiseppiin.

Vastavuoroisesti on ay-väkeä käynyt Raisiossa Sigtunasta ja Kingiseppistä.

Vuonna 1978 yhdistys osallistui kansainväliseen taksvärkkikeräykseen ja 1984 kerättiin oppimateriaaleja nicaragualaisten hyväksi. Myös valtakunnalliseen Annansilmä-keräykseen on osallistuttu 1984 sekä syöpäkeräykseen vuosina 1986 ja 1990.

Yhdistys on liittynyt jäseneksi SN-seuraan ja TSL:n Turun läntisten ympäristökuntien opintojärjestöön sekä Raisio Tansania seuraan.

Vuosi 1983 lienee kirjattava yhdistyksen matkustelun lamavuodeksi, sillä hyvistä yrityksistä huolimatta sinä vuonna onnistuivat matkat vain Turun yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan ja Turun linnaan.

Raisiossa toimivien KTV:läisten yhdistysten kanssa on ollut kanssakäymistä, joka tosin olisi voinut olla tiiviimpääkin.

Kun kuitenkin on ilmeistä, että kuluvalle vuosikymmenellä joudutaan miettimään uudestaan KTV:läisten yhdistysten organisaatiota Raisiossakin, se luonee lisää yhteistyötä ja sen tarvetta näiden neljän KTV-yhdistyksen välille.

Ja koska Raision kaupunki ennakkoluulottomalla vapaakuntakokeilullaan ja hallintouudistuksellaan on Suomen kärkikuntia, on oletettavissa, että KTV:läisten vierailut Raisiossa lisääntyvät.

Vuonna 1989 Raisiossa vieraili KTV:n liiton kiinteistöjaosto tutustumassa kunnan keskitettyyn kiinteistöhoitoon.

KTV:n liittokokouksiin on Raisiosta myös osallistuttu. Yhdistyksen edustajina ovat olleet seuraavat jäsenet:

Ahti Rantanen 1966
Orvokki Malmi 1971
Eila Pietilä 1976
Rauha Ihalainen ja Seija Penttinen 1981
Rauha Ihalainen ja Ensio Kautiainen 1986

Vuonna 1986 osallistui Raisiosta SAK:n edustajainkokoukseen Seija Penttinen. Samoin vuosiksi 1986 – 1991 valittiin hoito- ja huoltolaitosten peruspalveluhenkilökunnan neuvottelukuntaan Raisiosta Seija Penttinen, ja kiinteistöalan neuvottelukuntaan vuosiksi 1986 – 1991 valittiin Raisiosta Ensio Kautiainen ja hänen varajäsenekseen Paavo Penttinen.

TULEVAISUUDEN VISIOT

Kun nyt on kulunut 25 vuotta yhdistyksen perustamisesta, voidaan todeta, että vahva perusta on jo luotu.

Yhdistyksen pioneerit ovat taistelleet nykyisille ja tulevillekin jäsenilleen Raisiossa hyvän ay-turvan. He ovat aikanaan joutuneet kamppailemaan sellaisten ongelmien kanssa, joiden ratkaisemista pidetään nykyään itsestään selvänä perusturvana. He ovat taistelleet sananmukaisesti leivästä, työpaikoista ja asunnoista.

Nyt kun perustarpeet on tyydytetty, näyttää siltä, että useat jäsenet ovat tyytyneetkin siihen; yhdistyksen toiminta ei enää kiinnosta alkuaikojen innostuksen tavoin. Tosin passiivisia jäseniä on ollut aina ja kaikissa yhdistyksissä.

Ay-liikkeen tehtävänä ei voi tulevaisuudessa olla vain vanhoista saavutuksista kiinni pitäminen, vaikka sekin toki on tärkeää.

Edessä on uusien visioiden, uusien unelmien ja päämäärien aika.

Ay-liikkeen toiminnan keskipisteenä on varmasti myös tulevaisuuden ihminen, ihmisten toimeentulo, viihtyvyys ja henkinen hyvinvointi aineellisen hyvinvoinnin rinnalla. Puhdas ympäristö, ihmisten välinen rauha ja solidaarisuus, ammattipätevyys, työvoiman liikkuvuus, ulkomaalaiset työntekijät ja raja-aitojen kaatuminen Euroopassa luovat Suomessa ja maamme kunnissa ay-liikkeelle uusia haasteita ja toimintakenttiä.

Väitteet siitä, että suomalainen ay-liike on tehnyt tehtävänsä, ei voi pitää paikkaansa. Ay-liikkeiden organisaatiot, niiden lukumäärä ja toimintatavat voivat muuttua, mutta tekemätöntä työtä ja kynnnettävää sarkaa kyllä riittää.

Jatkuvana haasteena tulevaisuuteen ovat mm. omien matalapalkkaisten toimihenkilöiden palkka- ja työolojen parantaminen, työajan lyhentymisen mukanaan tuoma henkilöstöpula, erikoisesti sosiaali- ja terveysalalla.

Kun palkka- ja työehtoasioiden yksityiskohdista sopiminen näyttää yhä enenevässä määrin siirtyvän jälleen kuntatasolle, tarvitaan yhdistyksessä jatkuvaa jäsenistön koulutusta neuvottelukykyisten henkilöiden kasvattamiseksi. Raision kaupunki ansaitsee kyllä kiitokset hyvänä yhteistyökumppanina ja työnantajana.

Tulevaisuudessa työn luonteen muuttuminen, tulosvastuuseen siirtyminen myös palvelualoilla, väestön ikääntyminen, ennustettu taloudellinen lamakausi sekä palvelualojen työvoima- ja palkkauskysymykset vaativat entistä enemmän sitkeyttä, neuvottelukykyä ja muuttuvan maailman ymmärtämistä kaikilta osapuolilta.

Tänään 13.3.1991 25 vuotta täyttävä Raision kaupungin toimihenkilöt KTV ry 396 haluaa kiittää vielä kerran kaikkia jäseniään ja yhteistyökumppaneitaan, erityisesti Raision kaupunkia, kuluneista yhteistyön vuosista.